

REFERAT Landdistriktsudvalget 2022-2025 d. 14-08-2025

Mødedato Torsdag d. 14. august 2025 kl. 16:00

Mødested Træningshuset Asfærg, Søndergade 17B, 8990 Fårup

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Landdistriktsudvalget besøger Asferg.....	4
Program for områdefornyelse Asferg - godkendelse.....	5
Status på større initiativer - august 2025.....	7
Opsamling på dialogmøde med forsamlingshusene.....	8
Ansøgning om mellemfinansiering – Mejlby Borgerforening.....	10
Drøftelse af lokalplansager uden for Randers.....	12
Sagsstyringsliste pr. 4. august.....	13
Gensidig orientering.....	14
Digital underskrift.....	15

Punkt 58: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Intet forfald til mødet.

Punkt 59: Landdistriktsudvalget besøger Asferg

00.05.00-P35-7-25

Resumé

Landdistriktsudvalget besøger ved dagens møde Træningshuset i Asferg

Mødet foregår derfor i Asferg på adressen Søndergade 17 B, 8990 Fårup.

I Asferg har man bl.a. arbejdet med at få opført skov, etableret stier og skabt planerne for et nyt boligområde. Derudover bliver programmet for områdefornyelsen i Asferg fremlagt til godkendelse på udvalgmødet.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at besøget i Træningshuset i Asferg tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget besøger ved dagens møde Træningshuset i Asferg.

Asferg er en landsby beliggende cirka 12 kilometer nordvest for Randers med en nuværende befolkning på omkring 663 indbyggere. Siden 2017, hvor der boede cirka 593 personer i Asferg, har byen oplevet en stabil befolkningstilvækst.

I 2021 blev Asferg udvalgt til at modtage en områdefornyelse. Siden da har der været et tæt samarbejde mellem borgerne i Asferg og forvaltningen i Randers Kommune. Dette samarbejde har resulteret i et udkast til et program for områdefornyelsen, som fremlægges til godkendelse under dagsordenspunkt 60 på dagens møde.

Udover områdefornyelsen har Asferg oplevet yderligere udviklinger, herunder skovrejsning på kirkens jord sydøst for byen samt etablering af nye stisystemer.

Desuden blev Lokalplan 754 og Tillæg 25 til Kommuneplan 2021 godkendt på byrådsmødet den 28. april 2025. Den nye lokalplan og kommuneplantillæg muliggør opførelsen af et nyt boligområde med både tæt-lav og åben-lav boligbebyggelse samt en institution i form af et bosted for borgere med særlige behov i Asferg.

Ved besøget vil udvalget mødes med repræsentanter fra Asferggruppen.

Mødet afholdes i Træningshuset, Søndergade 17 B, 8990 Fårup.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Punkt 60: Program for områdefornyelse Asferg - godkendelse

01.11.20-P15-3-21

Resumé

Byrådet besluttede i sommeren 2021, som led i Byfornyelsesindsats 2021-2024, at igangsætte områdefornyelse i Asferg. Der er i 2024-2025 udarbejdet program for områdefornyelsen i samarbejde med borgerne i Asferg. Programmet fremlægges til godkendelse.

Formålet med områdefornyelser er at understøtte lokal udvikling. Programmet er udarbejdet med fokus på at understøtte Asfergs kulturmiljø og sammenhængskraft og styrke Asferg som levedygtig landsby.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via landdistriktsudvalget og økonomiudvalget,

1. at programmet for områdefornyelse i Asferg godkendes,
2. at der til områdefornyelsen i Asferg gives et rådighedsbeløb på 0,5 mio. kr. i 2025, 2,5 mio. kr. i 2026 og 2,5 mio. kr. i 2027 samt 2,77 mio. kr. til indtægter i 2028. Nettoudgiften på 2,73 mio. kr. finansieres af pulje til byfornyelsesprojekter.
3. at der til områdefornyelse i Asferg gives en anlægsbevilling på 5,5 mio. kr. til udgifter og 2,77 mio. kr. til indtægter svarende til de afsatte rådighedsbeløb.

Beslutning

Godkendt. Udvalget ønsker at der indarbejdes de nødvendige midler til drift af de gennemførte områdefornyelser i basisbudgettet

Sagsfremstilling

I efteråret 2020 igangsatte landdistriktsudvalget en proces om udvælgelse af landsbyer til områdefornyelse. Forvaltningen indbød herefter landsbyer til at søge om områdefornyelse.

Det blev på byrådsmødet den 14. juni 2021 besluttet at udpege bl.a. Asferg til områdefornyelse som en del af Byfornyelsesindsats 2021-2024. Siden foråret 2024 har forvaltningen gennemført programfasen og en borgerinddragelsesproces. Forud for programfasen har borgerne i Asferg i 2022-2023 udarbejdet en lokal udviklingsplan, og programmet for områdefornyelsen tager derfor afsæt i denne. Borgerinddragelsesprocessen bestod af et borgermøde inkl. workshop, hvor alle borgere var indbudt og cirka 100 deltog. Borgermødet resulterede i en bruttoliste med projektiideer, som en nedsat arbejdsgruppe efterfølgende har videreudviklet.

Program for områdefornyelsen i Asferg

Forslaget til programmet er udarbejdet i et samarbejde mellem forvaltningen og arbejdsgruppen, og beskriver de initiativer og indsatser, som kommunen vil gennemføre i de kommende år i samarbejde med de lokale ildsjæle. I programmet beskrives landsbyens styrker og udfordringer, samt vision, målsætninger og succeskriterier, som kommunen vil opnå med områdefornyelsen. Forud for gennemførelse af initiativer og indsatser, skal programmet godkendes i byrådet. Forslaget til programmet er vedlagt i bilag 1.

Visionen med områdefornyelsen er at understøtte Asferg som levedygtig landsby. Udviklingen i Asferg skal ikke kun være et spørgsmål om vækst, men også om at bevare det, der gør Asferg til et unikt sted med et attraktivt nærmiljø. Asferg har aktive ildsjæle, servicefunktioner, institutioner og foreningsliv. Borgerne udtrykker, at dette er fundamentet og grundstenene, der gør Asferg til et godt sted at bo gennem hele livet. Som andre mindre byer og landsbyer har Asferg også sårbarheder, f.eks. udsving i befolkningsudviklingen, trafikale udfordringer samt mangel på attraktive udendørs mødesteder og gode rekreative fællesarealer. I Asferg er der potentialer, som en områdefornyelse kan understøtte, og udfordringer, som kan afhjælpes.

Programmet for områdefornyelsen i Asferg indeholder tre større delprojekter samt supplerende mindre tiltag.

- I delprojektet 'Fra kryds til knudepunkt' fornyes og forskønnes det centrale kryds i Asferg, hvor Nørregade, Søndergade, Vestergade og Østergade mødes. Formålet med projektet er at forandre indtrykket af landsbyen; fra at være domineret af biltrafik og vejkryds til at blive et knudepunkt med en attraktiv velkomst til byen og skolen. Projektet indeholder også trafikale foranstaltninger, håndtering af regnvand og fokus på kulturmiljøet i Asferg.
- I delprojekt 'Asfergs Aktive Landskab' bearbejdes udearealerne omkring Asferg Skole og Træningshuset, så der skabes et sammenhængende byrums- og landskabsprojekt, der giver nye muligheder for leg, bevægelse og ophold. Skolen, Træningshuset og skoven forbindes gennem et nyt bevægelsesbånd, der etableres et torv foran Træningshuset og der anlægges et bakkelandskab med høj biodiversitet, hvor man kan løbe, cykle og skate. I områdefornyelsen afsættes et minimumsbudget til projektet, og sammen med ildsjælene og idrætsforeningen vil der blive søgt om yderligere ekstern finansiering ved fonde.
- I delprojekt 'Grønningen' omdannes et græsareal nord for Asferg Kirke til et rekreativt pusterum med vild engbeplantning og opholdsmuligheder. I dag fremstår arealet ikke indbydende, hvorfor det ikke anvendes. Med få simple greb indrettes Grønningen til et grønt område med stier der inviterer til gåtur og plads til ro og fordybelse, så området får en højere rekreativ værdi.

Ud over delprojekterne indeholder områdefornyelsen supplerende mindre tiltag, der har til formål at sikre forankring, engagement og ejerskab blandt borgerne. Tiltagene har blandt andet fokus på rekreative stier og små trafikale tiltag langs Vestergade. I Asferg har ildsjælene en særlig handlekraft, og der afsættes derfor en pulje til borgerdrevne initiativer, hvoraf en del af puljen reserveres til inddragelse af landsbyens unge. Inddragelsen skal være mest muligt engagerende med henblik på at skabe ejerskab til såvel processen som områdefornyelsens resultater.

Områdefornyelsen igangsættes efter godkendelse af programmet, og forventes afsluttet i 2028.

Økonomi

Det samlede budget for områdefornyelsen i Asferg er 6 mio. kr., hvoraf byrådet d. 17. juni 2024 bevilgede en nettoudgift på 0,5 mio. kr. til udarbejdelse af programmet. I sagen anmodes derfor om rådighedsbeløb og anlægsbevilling til de resterende udgifter på 5,5 mio. kr. Desuden anmodes om rådighedsbeløb og anlægsbevilling til indtægter på 2,77 mio. kr.

Områdefornyelsen finansieres primært fra kommunens pulje til byfornyelse, samt statslig refusion og eksterne fondsmidler.

Der resterer 14,3 mio. kr. i 2025 på puljen til byfornyelsesprojekter. Der kan opnås op til 60% statslig refusion på kommunale udgifter til byfornyelse i landdistrikterne. Det foreslås på den baggrund, at udgifterne til områdefornyelsen så vidt muligt reserveres i de statslige puljer, så der sker mindst muligt træk på den kommunale pulje. Der resterer pt. 2,77 mio. kr. i den statslige ramme, som foreslås reserveret til områdefornyelsen i Asferg.

Kommunens nettoudgift til områdefornyelsen i Asferg vil i alt være på 3,23 mio. kr., hvoraf nettoudgiften på 2,73 mio. kr. bevilliges og frigives i denne sag.

Udgifterne og indtægterne til områdefornyelsen i Asferg bliver fordelt over årene 2025-2028.

Afledt drift

Jævnfør lov om byfornyelse og udvikling af byer, kan byfornyelsesmidler ikke anvendes til drift og vedligehold. Områdefornyelsen gennemføres primært på arealer, som kommunen drifter i dag, hvorfor en del af de fremtidige driftsudgifter håndteres ved omlægning af eksisterende drift. Der er desuden en forventning om, at en række vedligeholdelses- og driftsopgaver løftes lokalt, eksempelvis vedligehold af 'Grønningen', byrumsinventar og legepladsudstyr samt rekreative grusstier, som borgerne etablerer. I et begrænset omfang forventes enkelte dele af områdefornyelsen at medføre forøgede driftsudgifter for kommunen. Disse udgifter afholdes indenfor de eksisterende driftsbudgetter. I områdefornyelsen etableres desuden enkelte nye trafikale anlæg, eksempelvis nye fortove og hastighedsdæmpende foranstaltninger, hvor der medfølger midler til afledt drift efter de gældende principper for afledt drift på veje og stier efter "Vej -og stimodellen".

Bilag

LDU_program for områdefornyelse Asferg Præsentation

program_områdefornyelse Asferg

Punkt 61: Status på større initiativer - august 2025

04.21.00-G01-1-20

Resumé

Forvaltningen giver en kort orientering om status på større, igangværende initiativer på landdistriktsudvalgets område.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget,

1. at orienteringen tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Landdistriktsudvalget har løbende igangsat en række initiativer. Forvaltningen orienterer om status på de største af disse initiativer. Se bilag 1 for en gennemgang.

Landdistriktsudvalget orienteres om status på følgende projekter og indsatser:

- Samarbejde med forsamlingshuse
- Lokale udviklingsplaner (LUP)
- Bæredygtige initiativer i landdistrikterne
 - Grønne tiltag i landsbyer
- Markedsføringskampagne
- Projekter i Naturpark Randers Fjord
- Rekreativ sti langs Randers Fjord
- Flere gæstebådpladser i Naturpark Randers Fjord

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved sagen.

Følgende er en opsummering af økonomien i de beskrevne indsatser, hvor der er tilknyttet økonomi.

	Landdistriktpuljen	Landsbypuljen	LAG Randers- Favrskov	Øvrige kommunale puljer	Eksterne fonde og puljer
Rekreativ sti langs Randers Fjord	250.000		400.000	250.000 kr. Kultur og Fritid 600.000 kr. Erhvervs- og Planudvalget 180.000 kr. Områdefornyelser	480.000 kr. SPOR

Bilag

Bilag 1. Status på større initiativer august 2025.

Punkt 62: Opsamling på dialogmøde med forsamlingshusene

00.16.00-P35-1-24

Resumé

Landdistriktsudvalget og forsamlingshusene havde det årlige dialogmøde i forlængelse af landdistriktskonferencen d. 7. maj 2025.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at opsamlingen tages til efterretning

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Ved dialogmødet orienterede landdistriktsudvalget om det sidste års arbejde. Forsamlingshusene fortalte, hvad de har af udfordringer og løsninger, samt hvor de ønsker hjælp fra udvalget.

Udfordringer

De største udfordringer der blev givet udtryk for til dialogmødet, var rettet på forsamlingshusenes drift og økonomi.

Det blev blandt andet fremhævet, at det kan være vanskeligt at oprette MitID for forsamlingshuset og håndtere administrative ændringer, f.eks. i forbindelse med bankskifte. Flere oplevede udfordringer med at finde den nødvendige hjælp og støtte, men blev henvist til Landdistriktsservice for assistance.

Derudover blev det fremhævet, at det kan være svært at danne sig et overblik over, hvilke forsikringer et forsamlingshus bør have. I den forbindelse blev forsamlingshusene henvist til Danske Forsamlingshuse, som tilbyder et godt overblik over relevante forsikringspakker og ydelser.

Derudover oplever forsamlingshusene stadig udfordringer ved ikke at være kategoriseret som hverken privat eller erhverv. Denne uklarhed har konsekvenser for flere aspekter af forsamlingshusenes daglige drift og lovgivningsmæssige rammer.

Herudover mener forsamlingshusene at fibernet er dyrt og er en udfordring for forsamlingshusene. Her blev det foreslået at der arbejdes videre med at undersøge mulighederne for at lave en fælles ordning for forsamlingshusene.

Forvaltningens videre arbejde

Forsamlingshusene ønsker, at kommunen i højere grad sætter fokus på at støtte udviklingen af gode arrangementer i forsamlingshusene samt styrker miljøet for erfaringsudveksling på tværs af forsamlingshusene – blandt andet gennem forsamlingshusenes Facebook-side.

Temamøde

Der afholdes hvert år et temamøde for forsamlingshusene. I 2025 handlede mødet om drift i forsamlingshusene.

I 2026 foreslås temaet at være ”Arrangementer i forsamlingshusene”, hvor fokus skal være på at lære hvordan man tilrettelægger arrangementer for alle målgrupper og hvordan man skaber de bedste rammer for arrangementer i forsamlingshusene.

Næste skridt

Der skal udarbejdes en ny helhedsplan for forsamlingshusene i Randers Kommune. Helhedsplanen skal give et samlet overblik over forsamlingshusenes udfordringer og potentialer og fungere som en rettesnor for fremtidige initiativer og

projekter.

Helhedsplanen vil være en uformel plan uden juridisk bindende karakter, men den skal opstille klare mål og indsatser, som kan understøtte forsamlingshusenes udvikling og realisering af deres potentialer.

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Punkt 63: Ansøgning om mellemfinansiering – Mejlby Borgerforening

00.16.00-P20-28-23

Resumé

Mejlby Borgerforening har indsendt en ansøgning om mellemfinansiering af projektet ”Mejlby - Det gode liv”. Der søges om mellemfinansiering af projektets samlede budget på 1.616.565 kr.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til byrådet via landdistriktsudvalget og økonomiudvalget

1. at udvalget beslutter, hvorvidt projektet ”Mejlby – Det gode liv” kan modtage mellemfinansiering på 1.616.565 kr. efter nærmere aftale med forvaltningen.

Beslutning

Godkendt.

Sagsfremstilling

Randers Kommune har modtaget en ansøgning om mellemfinansiering af projektet ”Mejlby – Det gode liv” fra Mejlby Borgerforening.

Projektet omfatter etableringen af et nyt, centralt samlingssted i Mejlby, der skal fungere som et åbent og inkluderende mødested for alle byens borgere. Planerne inkluderer blandt andet opførelse af et madpakkehus og anlæggelse af en legeplads. Projektet har opnået byggetilladelse, og er på skrivende tidspunkt igangsat. Projektet forventes at være færdigt i starten af august.

Projektet har allerede modtaget støtte fra blandt andet LAG Randers-Favrskov og Randers Kommunes Landsbypulje.

Med tilsagn fra disse og øvrige finansieringskilder er den samlede finansiering af projektet på plads. Nedenfor fremgår en oversigt over de puljer og fonde, som har givet tilsagn, samt de bevilligede beløb:

Fond/Pulje	Beløb
LAG Randers-Favrskov	500.000
Elrofonden	500.000
Friluftsrådet	200.000
G1 Skanderborg	200.000
Landsbypuljen	150.000
Lokale og Anlægsfonden	149.819
Spar Nord Fonden	30.000
I alt	1.729.819

Mejlby Borgerforening har ansøgt om mellemfinansiering i forskellige banker. Her er de blevet tilbudt et lån med en almindelig variabel rente på 5,65 %, samt en stiftelsesprovision på 5.000 kr. Denne rentetilskrivning har Mejlby Borgerforening vurderet ikke er muligt at indfri med foreningens økonomi.

Ud fra udvalgets kriterier for at modtage mellemfinansiering, opfylder ansøgningen ikke kriteriet om, at foreningen skal have fået afslag på et lån fra banken. Dog ser Mejlby Borgerforening et lån med en rente i den nævnte som urealistisk og dermed som et afslag.

Bortset fra manglende afslag fra banken opfylder ansøgningen fra Mejlby Borgerforening de resterende kriterier for at modtage mellemfinansiering. Selskabet Tress er totalleverandør og har projektansvaret på projektet. Derudover er projektet til et almennyttigt formål, og kan give byen et nyt samlingssted.

Ansøgningen om mellemfinansiering samt foreningens vedtægter, fakturaen for entreprisen fra Tress og bankens tilbud om lån er vedlagt som bilag til sagen.

Såfremt udvalget godkender ansøgningen, vil forvaltningen indgå kontrakt med Mejlby Borgerforening vedrørende de juridiske detaljer, ligesom der indgås aftale med projektholderne og diverse fonde om, hvordan midlerne kan udbetales.

Økonomi

En mellemfinansiering på 1,6 mio. kr. til Mejlby Borgerforening vil ikke have bevillingsmæssige konsekvenser, hvis mellemfinansieringen tilbagebetales som forventet.

Den økonomiske risiko ved projektets eventuelle kuldsejling påhviler kommunekassen, hvoraf halvdelen i givet fald pålægges ressortudvalget. Såfremt dette sker, vil forvaltningen fremlægge sag omkring finansiering inden for landdistriktsudvalgets ramme.

Hvis ansøgningen imødekommes, vil der, indtil denne sag er afsluttet, være cirka 1,4 mio. kr. tilbage til mellemfinansiering af andre projekter i landdistriktet.

Bilag

Mellemfinansiering

Faktura_1158344_002

Tilbud fra banken

Vedtægter_Mejlby_borgerforening_2023

Punkt 64: Drøftelse af lokalplansager uden for Randers

01.02.00-A26-1-23

Indstilling

Til drøftelse.

Beslutning

Drøftet.

Bilag

Orientering om lokalplansager uden for Randers

Punkt 65: Sagsstyringsliste pr. 4. august

00.01.00-P35-29-24

Resumé

Orientering om forventede sager til landdistriktsudvalgmødet den 10. september

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at orienteringen om de forventede sager til næste udvalgsmøde tages til efterretning.

Beslutning

Taget til efterretning.

Sagsfremstilling

Forvaltningen har udarbejdet en oversigt over sager til det næstkommende møde i udvalget. Dette sker med henblik på at give udvalget et bedre indblik i de kommende sager.

Der er p.t. planlagt følgende sager til landdistriktsudvalgmødet den 10. september 2025.

Budgetopfølgning pr. 31. maj 2025
Sag om lån af containere
Tilskud til leje af forsamlingshus
Overskydende midler fra driftstilskud til forsamlingshuse
Udvælgelse af nye områdefornyelser til ny byfornyelsesplan
Opfølgning og regnskab landdistriktskonference

Økonomi

Der er ingen økonomiske konsekvenser ved beslutningen.

Punkt 66: Gensidig orientering

00.01.00-G01-49-23

Beslutning

Godkendt.

Punkt 67: Digital underskrift

00.22.04-G00-1-25

Indstilling

Forvaltningen indstiller til landdistriktsudvalget

1. at der underskrives digitalt for tilstedeværelse på mødet.

Beslutning

Godkendt